

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКИП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКИП)		Вариант 1
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 1/7
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: Ноември 2022 г.

МЕТОДОЛОГИЯ И КРИТЕРИИ ЗА ПОДБОР НА ОПЕРАЦИИ

1. Основни параметри	
Управляващ орган	Главна дирекция „Европейски фондове за конкурентоспособност”, Министерство на иновациите и растежа
Програма	Програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” 2021-2027 г. (ПКИП)
Приоритет	Приоритет 1. Иновации и растеж
Специфична цел	Специфична цел: RSO1.3. Засилване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на МСП и създаване на работни места в МСП, включително чрез продуктивни инвестиции (ЕФРР)
Наименование на процедурата/процедурите	„Подкрепа за семейните предприятия, предприятията от творческите индустрии и занаятите”
Цел	Да насърчи инвестициите за подобряване на производствения капацитет на семейните предприятия, предприятията от творческите индустрии и занаятите и по този начин да допринесе за повишаване на тяхната конкурентоспособност и засилване на пазарното им присъствие.
Обосновка	<p>По данни на Националния статистически институт (НСИ) през 2021 г. в нефинансовия сектор на българската икономика оперират над 28 хил. малки и средни предприятия (с персонал над 10 служители) и значително по-голям брой - около 383 хиляди микропредприятия (с до 10 служители)¹. От всички активни микро, малки и средни предприятия (МСП) в страната, около 25 % се самоопределят като фамилен бизнес, като броят на заетите лица в съвкупността на активните семейни предприятия по данни на НСИ за 2021 г. е 378 677 души². Съставлявайки около една четвърт от общия брой на МСП в страната, семейните предприятия формират ядро от устойчиви бизнеси, за които е характерна връзката с традиционни за семейството, за рода или за съответния регион стопански дейности, приемствеността и лидерството в семейството, стремежът за запазване на дългосрочната устойчивост на дейността и предаването ѝ на наследниците с цел запазване на собствеността на предприятието в рамките на семейството.</p> <p>Общото европейско определение за семеен бизнес на Европейската комисия (ЕК) датира от 2009 г.³, като към момента на национално ниво няма прието единно или</p>

¹ Източник: Издание „България 2023” на НСИ - https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/publications/Brochure_Bulgaria2023.pdf

² Източник: Данни на НСИ (www.nsi.bg) – раздел „Бизнес статистика” – секция „Бизнес регистър”, подсекция „Статистика на фамилия бизнес” - „Годишни данни по икономически дейности”.

³ Определението за „семеен бизнес” на ЕК включва: 1. По-голямата част от правата за вземане на решения са във владение на физическото лице (лица), създадо дружеството, или са във владение на физическо(и) лице(а), придобило(и) акционерен капитал в дружеството или във владение на техните съпрузи, родители, деца или преки наследници на децата. 2. По-голямата част от правата за вземане на решения са косвени или преки. 3. Най-малко

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКПП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)		Вариант 1
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 2/7
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: Ноември 2022 г.

	<p>общовалидно определение за този вид предприятия. Националната стратегия за малките и средните предприятия (НСМСП) за периода 2021-2027 г. разглежда семейните предприятия в контекста на дефиницията, възприета от ЕК, като подчертава ролята и значимостта им за постигането на икономически растеж. Съгласно НСМСП 2021-2027 г. развитието на МСП в България като цяло се отличава с установена традиция в някои видове предприемачество, сред които е посочено и семейното предприемачество. Едновременно с това, извършените анализи за целите на НСМСП 2021-2027 г. показват, че България изостава от останалите европейки държави по отношение на средата за предприемачество и растеж на МСП, включително на семейните предприятия. Според Индекса на националния предприемачески контекст (National Entrepreneurship Context Index, NECI), общият резултат на страната е 4.7 от 10, като тя се нарежда на 14-то място сред 18 европейски държави и на 36-то място от общо 54 страни, включени в инициативата „Глобален предприемачески мониторинг” (Global Entrepreneurship Monitor, GEM). Съгласно данните от последния национален доклад на GEM за България, страната изпада с 2 позиции до 61-во място измежду 190 икономики в годишната класация „Правене на бизнес 2020” („Doing Business 2020”) на Световна банка, с което се нарежда след повечето държави - членки на ЕС.</p> <p>В този контекст и в условията на възстановяване от икономическите последици от кризата COVID-19, по данни на НСИ броят на фамилните предприятия в България намалява от 103,7 хил. през 2019 г. до 95,8 хил. през 2021 г. Допълнително, развитието на семейните предприятия в България се отличава с ясно изразени регионални дисбаланси, като през 2021 г. най-голям брой от активните фамилни предприятия са съсредоточени в 3 (три) от районите на планиране: Югозападен район – с най-висок брой или 35,01% от всички семейни предприятия, Южен централен район – 20,72% и Югоизточен район - 14,07% от семейните предприятия в страната. В останалите три района на планиране семейното предприемачество е по-слабо застъпено: Североизточен район - 12,15% от семейните предприятия, Северен централен район – 9,52% и Северозападен район – 8,53% от семейните предприятия. За структурата на фамилния бизнес по икономически сектори е характерно, че през 2021 г. най-голям е броят на семейните предприятия в сектор G „Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети” (36 004 предприятия), следван от сектор M „Професионални дейности и научни изследвания” (9 977 предприятия), сектор C „Преработваща промишленост” (7 775 предприятия), сектор I „Хотелиерство и ресторантьорство” (6 050 предприятия)⁴.</p> <p>Съгласно НСМСП 2021-2027 г. към приоритетните сектори на националната икономика са отнесени и творческите индустрии. Те се основават на връзката между творчеството, уменията и таланта от една страна, и от друга – на иновациите и предприемаческата инициатива. От 2008 г. до началото на кризата в резултат на разпространението на COVID-19, МСП от сектора на творческите индустрии отбелязват значителен ръст в производството, износа, заетостта и производителността на труда. Към творческите индустрии се отнася и секторът на занаятите, които като вид</p>
--	--

един представител на семейството или роднина е официално ангажиран в управлението на дружеството. 4. Дружество, регистрирано за борсова търговия, отговаря на определението за семейно предприятие, ако лицето, което е създадо или придобило дружеството (акционерния капитал), или неговото семейство, или потомци притежават минимум 25 % от правата за вземане на решения, на които имат право съгласно техния акционерен капитал.

⁴ Източник: Данни на НСИ (www.nsi.bg) – раздел „Бизнес статистика” – секция „Бизнес регистър”, подсекция „Статистика на фамилния бизнес” – „Годишни данни по икономически дейности” и „Годишни данни по статистически райони и области”.

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКИП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА]” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКИП)		Вариант 1
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 3/7
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: Ноември 2022 г.

	<p>предприемачество се отличават с дългогодишни традиции в България. Занаятите са признати като форма на нематериалното културно наследство в ЕС, което трябва да бъде насърчавано и съхранявано. В този контекст Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС) 2021-2027 г. извежда творческите индустрии и занаятите като една от приоритетните подобласти на тематична област „Нови технологии в креативните и рекреативните индустрии”.</p> <p>В периода след кризата COVID-19, както семейните предприятия, така и тези от сектора на творческите индустрии и занаятите предвид по-малкия си мащаб, продължават да изпитват сериозни затруднения, породени от свиването на пазарите и повишаването на цените на основните суровини, което ограничава възможностите им за инвестиции в съвременно оборудване за модернизация на дейността и подобряване на производствения капацитет. В тази връзка, основната цел на настоящата процедура е да предостави фокусирана подкрепа в отговор на нуждите на семейните предприятия и предприятията от сектора на творческите индустрии и занаятите за стимулиране на инвестициите и подобряване на пазарното им присъствие. По този начин фокусът на процедурата е в пълно съответствие със специфичната цел на Приоритет 1 „Иновации и растеж” на ПКИП 2021-2027 г. за засилване на устойчивия растеж и конкурентоспособността на МСП съгласно регионалния потенциал за развитие – чрез приноса на мярката за осигуряването на безвъзмездна помощ в подкрепа на устойчивото развитие на растеж на семейните предприятия и предприятията от творческите индустрии и занаятите.</p>			
Очаквани резултати	Очакваните резултати от подкрепата по процедурата се изразяват в нарастване на броя на МСП - семейни предприятия и предприятия от творческите индустрии и занаятите, които подобряват производствения си капацитет и по този начин постигат по-висока ефективност на процесите, намаляване на производствените разходи, засилване на конкурентните предимства и подобряване на пазарното присъствие на продуктите/услугите на вътрешен и външен пазар.			
Продължителност на процедурата/процедурите	2023 г. – 2027 г.			
Териториален обхват	Проектите по процедурата следва да бъдат изпълнени на територията на Република България.			
Бюджет (ЕФРР и национален)	Категория регион	Общ размер на безвъзмездната финансова помощ	Средства от Европейския фонд за регионално развитие	Национално съфинансиране
	Регион в преход ⁵	13 970 214,30 лева 7 142 857,15 евро	9 779 150,00 лева 5 000 000,00 евро	4 191 064,30 лева 2 142 857,15 евро
	По-слабо	103 543 940,71 лева	88 012 349,61 лева	15 531 591,10 лева

⁵ Югозападен район (ЮЗР).

<p>Министерство на иновациите и растежа</p> <p>Главна дирекция</p> <p>“Европейски фондове за конкурентоспособност” –</p> <p>Управляващ орган на ПКПП</p>	<p>НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА</p> <p>„КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)</p>		<p>Вариант 1</p>
	<p>Глава 4</p> <p>Приложение</p> <p>4.1.3.</p>	<p>ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ</p> <p>Образец на Методология и критерии за подбор на операции</p>	<p>страница: 4/7</p>
	<p>Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган</p>		<p>Дата:</p> <p>Ноември</p> <p>2022 г.</p>

	развити региони ⁶	52 941 176,23 евро	44 999 999,80 евро	7 941 176,43 евро
	Общо	117 514 155,00 лева	97 791 499,61 лева	19 722 655,39 лева
		60 084 033,38 евро	49 999 999,80 евро	10 084 033,58 евро
<p>Режим на държавна/минимална помощ</p>	<p>Помощта по настоящата процедура ще се предоставя при условията на режим „минимална помощ” (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функциониране на Европейския съюз към помощта „de minimis”.</p> <p>Максималният размер на помощта за едно и също предприятие в режим „минимална помощ”, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от предприятието - кандидат не трябва да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лева) и съответно левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лева), в случай на едно и също предприятие, което осъществява автомобилни товарни превози за чужда сметка за период от три бюджетни години (две предходни плюс текущата бюджетна година).</p>			
<p>2. Методология и критерии за подбор на операции</p>				
<p>Вид процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ</p>	<p>Ще се прилага процедура за подбор на проектни предложения съгласно чл. 25, ал. 1, т. 1 и чл. 29, ал. 1 от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ).</p>			
<p>Допустими кандидати</p>	<p>1) Да са търговци по смисъла на Търговския закон или Закона за кооперациите;</p> <p>2) Да са регистрирани не по-късно от 31.12.2020 г.</p> <p>3) Да са микро или малки предприятия по смисъла на чл. 3 и чл. 4 от Закона за малките и средните предприятия и Препоръка на Комисията от 6 май 2003 г. (ОВ L 124, 20.5.2003 г., стр. 36).</p> <p>4) Да имат средносписъчен брой на персонала за последната приключена финансова година към датата на обявяване на процедурата, който е ≥ 2 заети лица.</p> <p>5) Да са семейни предприятия по смисъла на определението за „семейно предприятие” през последните 3 (три) календарни години към датата на обявяване на процедурата.</p> <p>За целите на настоящата процедура „семейно предприятие“ е предприятие, в което повече от половината от капитала на предприятието се притежава от физическото лице, създало предприятието или придобило капитала на предприятието и минимум едно друго (различно) физическо лице участва официално в управлението му, като между двете лица съществува роднинска връзка⁷ или повече от половината от капитала на</p>			

⁶ Останалите райони на планиране в България – Северозападен район (СЗР), Северен централен район (СЦР), Североизточен район (СИР), Югоизточен район (ЮИР) и Южен централен район (ЮЦР).

⁷ „Роднинска връзка” за целите на настоящата процедура е отношението между две или повече физически лица, основани на брак, родство или осиновяване по смисъла на Семейния кодекс.

<p>Министерство на иновациите и растежа</p> <p>Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКПП</p>	<p>НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)</p>		<p>Вариант 1</p>
	<p>Глава 4</p> <p>Приложение 4.1.3.</p>	<p>ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ</p> <p>Образец на Методология и критерии за подбор на операции</p>	<p>страница: 5/7</p>
	<p>Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган</p>		<p>Дата:</p> <p>Ноември 2022 г.</p>

	<p>предприятието се притежава от повече от едно физически лица, създали предприятието или придобили капитала на предприятието, като между тях съществува роднинска връзка и минимум едно от тези лица или минимум едно друго (различно) физическо лице, с което лицата, притежаващи повече от половината от капитала на предприятието, имат роднинска връзка участва официално в управлението на предприятието. Предприятия, които изпълняват посочените условия (изисквания) посредством едно или повече юридически лица (и/или еднолични търговци) не се считат за „семеино предприятие”.</p> <p>или</p> <p>Да са предприятия с основна икономическа дейност⁸ в секторите на творческите индустрии съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008)⁹</p> <p>или</p> <p>Да са предприятия, осъществяващи дейности, включени в Списъка на занаятите съгласно Приложение № 1 към Закона за занаятите.</p> <p>6) Да са реализирали нетни приходи от продажби за последните 3 приключени финансови години към датата на обявяване на процедурата, които съответстват на праговете за минимални и максимални размери на нетните приходи от продажби, посочени в Условиата за кандидатстване за съответната категория предприятие.</p> <p>7) Да са заявили подкрепа за основната си икономическа дейност съгласно КИД-2008 и съответно за осъществяваната дейност съгласно Списъка на занаятите по Приложение № 1 към Закона за занаятите.</p>
<p>Изисквания към партньори (ако е приложимо)</p>	<p>Неприложимо</p>
<p>Допустими проекти/дейности</p>	<p>Допустими дейности:</p> <p>1) Подобряване на производствения капацитет на семейните предприятия и предприятията от творческите индустрии и занаятите.</p> <p>2) Подобряване на пазарното представяне на семейните предприятия и предприятията от творческите индустрии и занаятите.</p> <p>Проектите по процедурата следва да включват задължително Дейност 1). Дейност 2) не е задължителна и може да бъде включена в проектните предложения в допълнение на Дейност 1), по преценка на кандидатите.</p>
<p>Допустими разходи</p>	<p>1) Разходи за придобиване на активи - дълготрайни материални активи (ДМА) и/или активи под стойностния праг на същественост за ДМА¹⁰, представляващи инструменти,</p>

⁸ Съгласно данни на НСИ за последната приключена финансова година към датата на обявяване на процедурата.

⁹ Секторите на творческите индустрии ще бъдат изчерпателно изброени до ниво четиризначен код по КИД-2008 в Условиата за кандидатстване

¹⁰ Съгласно чл. 50 и чл. 51 от Закона за корпоративното подоходно облагане (700 лева) или съгласно Счетоводната политика на предприятието-кандидат.

Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКИП	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА]” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКИП)		Вариант 1
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 6/7
	Одобен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: Ноември 2022 г.

	<p>машини, съоръжения, оборудване за производствения процес¹¹, осигуряващи подобряване на производствения капацитет на предприятието.</p> <p>2) Разходи за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА) – специализиран софтуер, осигуряващ подобряване на производствения капацитет на предприятието.</p> <p>3) Разходи за създаване на онлайн магазин за продуктите/услугите от дейността, за която е заявена подкрепа с цел подобряване на пазарното представяне на предприятията.</p> <p>Разходите по т. 3) не трябва да надвишават 10 000 лв.</p>			
Минимален размер на помощта	25 000 лева			
Максимален размер на помощта	150 000 лева			
Интензитет на помощта	до 60%			
Кръстосано финансиране (ако е приложимо)	Неприложимо			
Критерии за подбор/ оценка на съответствието	I. Приоритизация на проекти:			
	1. Принадлежност на кандидата към повече от една целева група предприятия по процедурата		2 т.	
	2. Регионална приоритизация на проектите според мястото на изпълнение		5 т.	
	3. Приоритизация съгласно Националната стратегия за малките и средните предприятия 2021-2027 г.		5 т.	
	4. Прилагане на кръгови модели		3 т.	
	5. Бюджет на проекта		5 т.	
	Общ брой точки по критериите от Раздел I:			20 т.
	II. Финансова стабилност на предприятието преди изпълнението на проекта (въз основа на данни за последните 3 приключени финансови години)			
1. Претеглен коефициент на рентабилност на ЕБИТДА за последните 3			18 т.	

¹¹ Процеса на производство на продукта/ите и съответно процеса на предоставяне на услугата/ите от дейността, за която е заявена подкрепа.

<p>Министерство на иновациите и растежа Главна дирекция “Европейски фондове за конкурентоспособност” – Управляващ орган на ПКПП</p>	НАРЪЧНИК ПО ПРОГРАМА „КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТ И ИНОВАЦИИ В ПРЕДПРИЯТИЯТА” ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 Г. (ПКПП)		Вариант 1
	Глава 4 Приложение 4.1.3.	ПРОЦЕДУРИ ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОМОЩ Образец на Методология и критерии за подбор на операции	страница: 7/7
	Одобрен от: Ръководител на Управляващия орган		Дата: Ноември 2022 г.

	приключени финансови години	
	2. Претеглен коефициент на брутна добавена стойност за последните 3 приключени финансови години	11 т.
	3. Претеглен коефициент на разходите за данъци спрямо реализираните приходи за последните 3 приключени финансови години	5 т.
	4. Инвестиционна дейност на кандидата за последните 3 приключени финансови години	6 т.
	Общ брой точки по критериите от Раздел II:	40 т.
	Общ брой точки по критериите от Раздел I и Раздел II:	60 т.
Индикатори	<p>Показатели за резултат:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Частни инвестиции, допълващи публичното подпомагане (в т. ч.: безвъзмездни средства, финансови инструменти). ✓ Предприятия с по-голям оборот. <p>Показатели за крайния продукт:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Подпомагани предприятия (в т.ч.: микро-, малки, средни, големи предприятия); ✓ Подпомагани предприятия чрез безвъзмездни средства. 	